Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

25 883 Arbeidsomstandigheden

Nr. 550 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN WERK EN PARTICIPATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2026

Hierbij deel ik het RIVM-onderzoeksvoorstel naar de schadelijkheid van beroepsmatige blootstelling aan kerosinemotoremissie (KME)[1] op Schiphol met uw Kamer. Ik geef het RIVM zo snel mogelijk de opdracht om dit onderzoek uit te voeren. De uitwerking van het onderzoeksvoorstel komt voort uit het verzoek daartoe van uw Kamer via de motie Kostic c.s[2]. Het gaat om een belangrijk maar complex en kostbaar onderzoek. De uitkomsten geven werkgevers en werknemers naar verwachting meer duidelijkheid over de kans op genotoxische schade (dat is schade aan het DNA) door beroepsmatige blootstelling aan KME. Tegelijk beantwoordt dit onderzoek niet alle vragen van de medewerkers werkzaam op Schiphol. Voor een eventueel vervolgonderzoek zijn geen middelen beschikbaar.

Doelen RIVM-onderzoek

Schiphol-werknemers hebben zorgen over de kans op het ontwikkelen van kanker door blootstelling aan KME op het werk. Eind vorig jaar heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer geïnformeerd dat het praktisch onhaalbaar is om deze vraag via een langdurige epidemiologische studie te beantwoorden.[3] Volgens het RIVM komt dit met name door de sterk variabele werknemersgroep en het gebrek aan beschikbaarheid van historische (blootstellings-)gegevens.
De kans op genotoxische schade door beroepsmatige blootstelling aan KME kan wel onderzocht worden. Hiervoor heeft het RIVM het bijgevoegde onderzoeksvoorstel uitgewerkt. DNA-schade kan leiden tot kanker. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de kans op kanker toeneemt wanneer er meer DNA-schade optreedt. Dit onderzoek draagt daarmee bij aan de kennisbasis die nodig is om de kans op kanker door beroepsmatige blootstelling aan KME vast te stellen. Daarnaast biedt het onderzoek de kans om een vergelijking te maken tussen de potentie van

[1] Kerosinemotoremissie (KME) wordt ook vaak aangeduid als vliegtuigmotoremissie (VME).
[2] Kamerstukken II, 2025/2026, 25 883, nr. 534.
[3] Kamerstukken II, 2025/2026, 25 883, nr. 540.

kst-25883-550
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

dieselmotoremissie (DME) en KME om DNA-schade te veroorzaken. Hierdoor kan het RIVM de DNA-schade veroorzaakt door KME in context plaatsen.

Onderzoeksactiviteiten

Het gaat om een complex onderzoek. Het selecteren van werknemers voor dit onderzoek en het karakteriseren van hun blootstelling (aan KME en DME) vraagt specifieke expertise.
Het RIVM werkt binnen dit onderzoek samen met TNO, NKAL, Universiteit Utrecht en Universiteit Maastricht. Een maatschappelijke klankbordgroep wordt samengesteld, bestaande uit werkgevers, werknemers en andere relevante partijen. Daarnaast betrekt het RIVM nationaal en internationaal relevante collega-wetenschappers. Dit bevordert kennisuitwisseling op (inter)nationaal niveau. Ook werkt het RIVM samen met het Deense Nationale onderzoeksinstituut voor de werkomgeving (NFA), dat een vergelijkbare studie naar KME uitvoert in Denemarken.

Planning en kosten onderzoek

Verwachting is dat het RIVM-onderzoek eind van de zomer kan beginnen. De looptijd is twee jaar. De uitkomsten worden in de 2e helft van 2028 verwacht. Het onderzoek kost ongeveer 2,3 miljoen euro. Er wordt onder andere veel geïnvesteerd in voorlichting aan medewerkers werkzaam op Schiphol over het doel, de werkwijze en de verwachte opbrengsten van het onderzoek. Omdat het gaat om een ongedekte motie was hier geen geld voor gereserveerd. Uiteindelijk heb ik dekking binnen mijn ministerie gevonden. Voor een eventueel vervolgonderzoek is geen dekking.

Beheersmaatregelen beroepsmatige blootstelling KME

De uitkomsten van het RIVM-onderzoek hebben geen gevolgen voor de verplichte beheersmaatregelen voor werkgevers om hun werknemers te beschermen tegen beroepsmatige blootstelling aan KME. Mijn ambtsvoorganger informeerde uw Kamer eind vorig jaar hierover.[4] Het RIVM heeft in 2023 al van meerdere stoffen uit KME vastgesteld dat deze kankerverwekkend zijn. Dit betekent dat Schiphol en de werkgevers op Schiphol de blootstelling aan deze stoffen in KME nu al moeten minimaliseren, voor zover dat technisch mogelijk is. Schiphol en de werkgevers op Schiphol hebben in 2024 hiervoor een plan van aanpak opgesteld met maatregelen. Dit is opgesteld naar aanleiding van handhaving door de Nederlandse Arbeidsinspectie. Dit plan wordt nu en de komende jaren uitgevoerd.

Adviezen Gezondheidsraad

De Gezondheidsraad publiceert vandaag een advies over Kerosinemotoremissie (KME), ook wel bekend als vliegtuigmotoremissie (VME). Op verzoek van mijn ministerie is onder andere gekeken of het mengsel KME als kankerverwekkend geclassificeerd moet worden en of er een gezondheidskundige grenswaarde kan worden afgeleid. De Gezondheidsraad concludeert dat er voldoende bewijs is om te veronderstellen dat KME kankerverwekkend is (classificatie categorie 1B). Ik neem het mengsel KME op in de SZW-lijst van kankerverwekkende stoffen en processen. Dit verduidelijkt dat de genoemde minimalisatieverplichting ook voor het mengsel KME geldt.

De Gezondheidsraad concludeert dat er onvoldoende data zijn om een gezondheidskundige advieswaarde af te leiden voor het mengsel KME.

[4] Kamerstukken II, 2025/2026, 25 883, nr. 540.

Advies is daarom om in ieder geval bestaande grenswaarden, zoals voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), metalen en andere stoffen die in KME voorkomen, toe te passen om werknemers te beschermen. Het is echter niet zeker of werknemers daarmee altijd voldoende worden beschermd. Daarom adviseert de raad om aanvullend onderzoek te doen naar de schadelijkheid van KME. Het onderzoek van het RIVM draagt bij aan de kennis over de schadelijkheid van KME

Europees gelijk speelveld

We streven in Europa naar een gelijk speelveld, ook op het gebied van arbeidsomstandigheden. Zo krijgen werknemers overal in de EU een minimaal beschermingsniveau. En gelden voor werkgevers dezelfde regels. Veel stoffen in KME zijn in de hele EU geclassificeerd als kankerverwekkend. Een voorbeeld hiervan zijn verschillende polycyclische aromatische koolwaterstoffen. Voor alle werkgevers in de EU geldt de minimalisatieverplichting voor beroepsmatige blootstelling aan kankerverwekkende stoffen.
Ik vind het belangrijk dat classificaties (het bepalen van schadelijke eigenschappen) en grenswaarden voor gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk op Europees niveau worden vastgesteld. Ik zet mij daarom in voor kennisontwikkeling over KME op Europees niveau. De uitkomsten van het Gezondheidsraadadvies en het RIVM-onderzoek breng ik onder de aandacht van de Europese Commissie

Afrondend

Ik vraag het RIVM zo snel mogelijk om het onderzoek naar de genotoxische schade van KME uit te voeren. Ik wens het RIVM en de meest betrokken partijen, waaronder de werknemers en werkgevers op Schiphol, veel succes hierbij. Ik kijk uit naar de uitkomsten.

De Minister van Werk en Participatie,
A.A. Aartsen